

LANDSSAMBAND LÖGREGLUMANNA

Reykjavík 18. desember 2014.

Allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík.

Tilvísun yðar: Þskj. 500 – 372. mál 144. löggjafarþing.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögreglulögum nr. 90/1996 (verkfallsréttur lögreglumanna).

Landssamband lögreglumanna (LL) tekur heilshugar undir frumvarpið og rökstuðning sem fram kemur í greinargerð með því.

LL hefur í áraráðir krafist þess að lögreglumönnum verði færður aftur verkfallsréttur þeirra sem afnuminn var með lögum árið 1986. Kröfur þessar eru fyrst og fremst fram komnar vegna þess mikla aðstöðumunar sem er annarsvegar á LL sem stéttarfélagi, sem semur um kaup, kjör og önnur réttindi félagsmanna þess og ríkisvaldinu hinsvegar.

Ljóst er að þegar verkfallsréttur lögreglumanna var afnuminn þá var um að ræða framkvæmd stjórnvalda, sem væntanlega hafa ekki viljað stefna réttarvernd og löggæslu í tvísýnu í átökum vegna kjaralegra atriða er varða lögreglumenn. Þessa staðreynd er enda hægt að lesa í bréfasafni LL.

Lögreglumenn voru reyndar sjálfir á þessari skoðun á sínum tíma, að rétt væri að afnema verkfallsrétt þeirra, enda var samið um það, við gerð kjarasamnings þess tíma, að inn í kjarasamning lögreglumanna kæmi svokallað viðmiðunarsamkomulag. Það samkomulag átti að tryggja lögreglumönnum ákveðna kjaralega stöðu m.v. ákveðnar stéttir í

þjóðfélaginu (átti að tryggja sömu meðalhækkun launa og bandalög opinberra starfsmanna fengu á hverjum tíma).

Þessar viðmiðunarstéttir voru:

1. BSRB
2. BHMR
3. Samband íslenskra bankamanna og
4. Bandalag kennarafélaga.

Upphafleg bókun í kjarasamningi LL, vegna þessa samkomulags um afnám verkfallsréttar lögreglumanna var svohljóðandi:

„Aðilar eru sammála um að verkfallsréttur lögreglumanna skuli afnuminn. Ríkisstjórnin mun beita sér fyrir því á Alþingi að í lög um lögreglumenn, nr. 56/1972, komi ákvæði er banni verkföll lögreglumanna ríkisins.

Jafnframt mun ríkisstjórnin beita sér fyrir eftirfarandi breytingu á lögum um kjarasamninga opinberra starfsmanna að því er varðar sérkjarasamninga lögreglumanna:

„Náist ekki samkomulag um sérkjarasamning Landssambands lögreglumanna getur hvor aðili sem er í stað þess að vísa málinu til kjaranefndar krafist kjarabreytinga, sem samsvari því sem á vantar að lögreglumenn fái þá meðalhækkun sem eftirtaldir aðilar hafa fengið frá gerð síðasta sérkjarasamnings Landssambands lögreglumanna:

1. BSRB.
2. BHMR.
3. Samband íslenskra bankamanna.
4. Bandalag kennarafélaga.

Hagstofa Íslands reikni út framangreindar launabreytingar á sex mánaða fresti, talið frá júlí 1986.“

Strax við fyrstu vinnslu þeirra útreikninga sem Hagstofu Íslands skyldi falið að vinna myndaðist ágreiningur á milli LL og ríkisvaldsins um forsendur útreikninganna og hélst sá ágreiningur meira eða minna allan líftíma viðmiðunarsamkomulagsins eða allt þar til viðmiðunarsamkomulagið var endurskoðað um sex árum eftir að það var gert m.a. vegna þess að ríkisvaldið mat það svo að „sjálfvirkar hækkanir“ launa lögreglumanna voru of miklar. Mat lögreglumanna var hinsvegar það að viðmiðunarsamkomulagið hefði skilað of litlum hækkunum ef eitthvað var.

Niðurstaða þessarar „endurskoðunar viðmiðunarsamkomulagsins” var sú að ríkisvaldið „keypti“ samkomulagið burt úr kjarasamningi LL gegn tiltekinni launahækkun en þess hluta samkomulagsins er laut að kjaradeiluákvæðinu – vegna þeirrar staðreyndar að lögreglumönnum er meinað að boða til verkfalla – haldið inni í svokölluð gerðardómsfylgiskjali. Það fylgiskjal kveður á um það að hvor aðili um sig, nái þeir ekki saman um gerð kjarasamning, getur skotið kjaradeilunni til þriggja manna gerðardóms sem ætlað er það hlutverk að úrskurða um launabreytingar, sem og mögulegar aðrar breytingar á kjarasamningi. Hvor samningsaðili um sig skipar einn fulltrúa í gerðardóminn og ríkissáttasemjari þriðja fulltrúann, sem jafnframt er formaður dómsins og oddamaður. Úrskurður gerðardóms telst bindandi fyrir báða aðila og ekki verður kosið um úrlausn gerðardóms meðal félagsmanna LL.

LL hefur í tvígang frá árinu 2008 farið með kjaradeilu sína fyrir gerðardóm og í bæði skiptin hefur skapast gríðarleg óánægja meðal lögreglumanna með úrskurð gerðardómsins og þar með „lausn“ viðkomandi kjaradeilu. LL hefur enda sýnst niðurstaða gerðardómsins hafa tekið um of mið af þróun kjaramála annarra stéttarféлага sem og þess sem hefur verið að gerast í kjaramálum almennt og alls óviðkomandi kjaralegri stöðu lögreglumanna. Þannig hefur það virst sem svo að gerðardómurinn ræki ekki hlutverk sitt sem skyldi og dæmi um lausn kjaradeilu lögreglumanna á grundvelli fyrirbyggjandi gagna né þeirra gagna annarra sem hægt hefur verið að afla til raunverulegrar og sanngjarnrar lausnar viðkomandi kjaradeilu.

Þá hafa lögreglumenn jafnan setið á hakanum þegar kemur að viðræðum í kjölfar lausra samninga og jafnan gengið til samninga, fyrst á almennum vinnumarkaði (ASÍ), síðan við stærstu eða stærri félög opinberra starfsmanna og LL jafnan rekið lestina. Lögreglumenn hafa litið svo á að þessi staða sé tilkomin vegna þeirrar staðreyndar að þeir hafa ekki verkfallsrétt og þ.a.l. engar færar leiðir til að knýja hinn samningsaðilann að samningaborðinu til að vinna að sanngjarnri leið til lausnar kjaraviðræðum hvers tíma aðrar en bónleiðina. Það er í það minnsta ljóst að lögreglumenn verða að geta treyst því, í

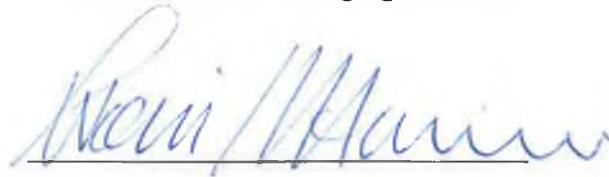
þeirri stöðu sem þeir eru í, að vilji gagnaðilans til sanngjarnrar úrlausnar kjaraviðræðna sé til staðar hverju sinni en sagan, því miður, sýnir að ýmislegt skorti þar á.

Ljóst er að lögreglumenn geta ekki lengur búið við það fyrirkomulag sem nú er við lýði er varðar leiðir til lausna kjaraviðræðna þeirra og því ljóst að það er skýlaus krafa þeirra, í ljósi kjaraviðræðnasögu LL undanfarinna ára og áratuga, að þeir fái aftur verkfallsrétt sinn s.s. mælt er fyrir um í frumvarpi því sem hér er til umfjöllunar. Þetta hefur enda verið krafa lögreglumanna um áraraðir og frá því er fyrst kom til ágreinings um úrvinnslu mála eins og upp var lagt með í „viðmiðunarsamkomulaginu“ frá árinu 1986.

Landssamband lögreglumanna áskilur sér allan rétt til að koma frekari athugasemdum og ábendingum að á síðari stigum málsins. Þá leggur LL áherslu á það að fá að koma fyrir Allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis til að gera frekari grein fyrir sjónarmiðum Landssambandsins og svara þeim spurningum sem nefndarmenn kynnu að vilja bera upp.

Að síðustu vill LL, líkt og áður, gera sérstakar athugasemdir við það hversu skammur tími er jafnan gefinn til að koma að athugasemdum við lagafrumvörp sem lögð hafa verið fyrir Alþingi.

F.h. Landssambands lögreglumanna

Snorri Magnússon

Formaður